

رفتارشناسی دلار

دیروز اقتصاد ایران شاهد افزایش عجیب قیمت دلار و سکه بود؛ به طوری که نرخ دلار از مرز 5400 تومان عبور کرد و حتی برای دقایقی به رکورد 5700 تومان هم رسید. سکه طلا هم در بازار آزاد یکشنبه به یک میلیون و 830 هزار تومان افزایش پیدا کرد.

دیروز اقتصاد ایران شاهد افزایش عجیب قیمت دلار و سکه بود؛ به طوری که نرخ دلار از مرز 5400 تومان عبور کرد و حتی برای دقایقی به رکورد 5700 تومان هم رسید. سکه طلا هم در بازار آزاد یکشنبه به یک میلیون و 830 هزار تومان افزایش پیدا کرد. نکته دیگر این است که نرخ فروش دلار و یورو با آنچه روی تابلوی صرافی‌ها ثبت می‌شود حدود 500 تومان فاصله داشت.

دیروز برخی صرافی‌ها به صورت محدود فروش دلار و یورو داشتند و دلار را با نرخ 5480 تومان و یورو را با قیمت 6500 تومان عرضه می‌کردند، اما بیشتر صرافی‌ها فروش ارز نداشتند و متقاضیان دلار باید از دلالتان و با قیمت‌های عجیب خریداری می‌کردند.

کارشناسان و فعالان اقتصادی، دو علت برای گرانی عجیب دلار در سال جدید بیان می‌کنند. یکی تحرکات آمریکا در جهت تشدید تحریم‌ها؛ های بانکی علیه ایران برخلاف برجام و مسدود کردن مسیرهای ورود ارز به کشورمان است که از چند ماه گذشته بیشتر هم شده است. دلیل دیگر، فضای روانی است که به علت جوسازی‌ها؛ های ترامپ رئیس‌جمهور آمریکا برای خروج از برجام در 22 اردیبهشت بر اقتصاد ایران رسوخ کرده است. آمریکا هم‌اکنون به طور عملی از برجام خارج شده و تعهداتش را اجرا نمی‌کند و برخلاف برجام، بر سر راه معاملات بانکی ایران اختلال ایجاد کرده است. بنابراین خروج یا عدم خروج آمریکا از برجام در ماه آینده، از لحاظ فنی تاثیر مثبت و منفی بر اقتصاد ایران نخواهد گذاشت، اما در داخل کشورمان همچنان فضای روانی نسبت به تهدیدهای ترامپ، آسیب‌پذیر است.

در این شرایط اگر مسئولان دولت و بانک مرکزی صادقانه درباره بی‌نتیجه ماندن برجام و عدم پایبندی طرف‌های غربی به لغو تحریم‌ها؛ های بانکی و پولی اطلاع‌رسانی کرده بودند، آمریکایی‌ها با گروکشی درباره برجام، بازار ایران را کنترل نمی‌کردند.

طرح ساماندهی بازار ارز اجرا می‌شود؛

رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی با اشاره به نابسامانی در بازار ارز و بالا رفتن نرخ دلار، اظهار کرد: با توجه به این نابسامانی، کمیسیون اقتصادی پس از برگزاری جلسات ویژه‌ای طرحی با عنوان «ساماندهی بازار ارز» تهیه کرده است.

محمدرضا پورابراهیمی تصریح کرد: بر همین اساس و به دلیل اهمیت موضوع و این که نرخ ارز لنگر تصمیمات اقتصادی است، کمیسیون اقتصادی مجلس ورود کرد و با تشکیل تیمی تخصصی از یک ماه قبل از پایان سال 96 پیش‌نویس طرحی را آماده کرد که دوشنبه در نشست مشترک با مسئولان ارشد بانک مرکزی و رئیس‌کل بانک مرکزی آن را به بحث خواهیم گذاشت.

نماینده مردم کرمان گفت: این طرح چند محور دارد که یکی از آنها بازگشایی مجدد حساب‌های سپرده‌ها؛ های ارزی با الزام بانک مرکزی به ارائه تضمین برای تسویه سپرده‌ها؛ های ارزی از طریق بانک‌های دولتی خواهد بود.

به گفته پورابراهیمی، بر اساس اطلاعات ترازنامه بانک مرکزی در نیمه دوم سال گذشته بیش از 30 میلیارد دلار منابع ارزی از کشور خارج شد یا منابعی که باید به کشور وارد می‌شد، وارد نشد ضمن آن که 20 تا 25 میلیارد دلار منابع ارزی خارج از شبکه بانکی در حوزه فعالیت شخصی افراد وجود دارد که از نظام بانکی دور شده است، بنابراین در این طرح نخستین گام این است که بانک مرکزی مکلف می‌شود برای ایجاد حساب سپرده ارزی نزد بانک‌های دولتی تضمین‌های لازم را ارائه کند.

پورا براهیمی همین‌طور از نبود تعریف مشخص و ضابطه‌مند در حوزه مدیریت صرافی‌ها و همین‌طور نبود رتبه‌بندی آنها، مشخص نبودن مجوزدارها و بدون مجوزها گفت و این که موضوع دیگر طرح به ساماندهی صرافی‌ها اختصاص دارد.

نماینده مردم کرمان موضوع بعدی طرح تدوین شده در کمیسیون اقتصادی مجلس را تصمیم برای پیمان‌سازی ارزی و حواله‌جات ارزی اعلام کرد.

وی در عین حال از اعلام آمادگی رئیس‌کل بانک مرکزی برای اجرای طرح خبر داد و گفت: در صورت توافق با بانک مرکزی این بانک ظرف یک هفته موظف می‌شود این مجموعه اقدامات را عملیاتی کند که در نهایت به هر میزان عوامل غیراقتصادی در کنترل بانک مرکزی قرار گیرد، قیمت ارز در اقتصاد ایران کاهش و ارزش پول ملی افزایش خواهد یافت.

در شرایط جنگ اقتصادی قرار داریم

یحیی آل اسحاق، عضو اتاق بازرگانی علت گرانی دلار را جنگ اقتصادی آمریکا علیه ایران دانست و با تاکید بر این‌که امروز وارد جنگ اقتصادی شده‌ایم، گفت: ما در حوزه اقتصادی با یک تهدید اقتصادی روبه‌رو هستیم و حل این موضوع نیازمند عزم، وحدت و فرماندهی واحد است.

این کارشناس اقتصادی افزود: دوستان ما یا قبول ندارند که ما در حوزه اقتصاد با یک جنگ اقتصادی روبه‌رو هستیم یا عوامل و منافع آنها در حوزه دیگری از جمله حوزه‌های سیاسی اجازه نمی‌دهد که بیان کنند اکنون ما در شرایط جنگ اقتصادی قرار داریم.

سیف را برکنار کنید

عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس با بیان این‌که، اگر رئیس‌جمهور مخالف افزایش و تلاطم بازار ارز است، مدیران ارشد بانک مرکزی را برکنار کند، گفت: متأسفانه صداقت رئیس‌جمهور در عمل به وعده‌های انتخاباتی برای مردم رنگ‌باخته است. حسینعلی حاجی‌دلیگانی در گفت‌وگو با تسنیم، با بیان این‌که ظاهراً دولت به دنبال افزایش قیمت ارز است چراکه اقدامی برای مدیریت بازار انجام نمی‌دهد، گفت: دولت افزایش قیمت ارز را مدیریت می‌کند تا هفته‌ای حداقل 200 تومان به قیمت دلار و یورو افزوده شود.

این عضو کمیسیون برنامه و بودجه با اشاره به اظهارات روحانی و معاونانش در خصوص حفظ ثبات قیمت ارز در زمان انتخابات گفت: دوگانگی در عمل به وعده تنها محدود به قیمت ارز نیست، این پدیده دوگانگی در تورم و اشتغال نیز وجود دارد که متأسفانه توجه مردم به این موضوع جلب نشد. وی با اشاره به این که نمایندگان مستقل مجلس در خصوص حفظ حقوق مردم کوتاه نخواهند آمد، گفت: اگر رئیس‌جمهور راضی به افزایش قیمت و تلاطم در بازار ارز هستند، رسماً اعلام کنند اما اگر ایشان از وضعیت موجود رضایت ندارند باید با برکناری رئیس بانک مرکزی تکلیف خود را با مردم روشن کنند.

عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس با اشاره به وجود تعداد زیادی اقتصاددان کارکشته برای مدیریت بانک مرکزی کشور گفت: رئیس‌جمهور باید تکلیف خود را با مردم در خصوص بازار ارز روشن کند و ادامه این وضع به ضرر منافع ملی ایرانیان است.

تحریم‌های آمریکا بازار ارز را به هم ریخت

دکتر میثم موسایی، عضو هیأت علمی دانشگاه تهران با بیان این که آمریکا اکنون مجاری ورود ارز را به ایران بسته است، به خبرنگار ما گفت: یکی از عوامل مهم در گرانی ارز، نبود ارز کافی برای کنترل بازار است که همه این موضوعات به اقدامات آمریکا با ایران و همچنین مسدود کردن راه ورود ارز به ایران بازمی‌گردد.

وی با تاکید بر این که سیاست‌های کلی بانک مرکزی برای کنترل بازار ارز درست نیست، تصریح کرد: بانک

مرکزی هر روز با حرف ZWNJ؛ درمانی قصد دارد بازار را کنترل کند، اما این وضعیت دیگر قابل دوام نیست و صف ZWNJ؛ هایی که مقابل صرافی ZWNJ؛ ها تشکیل می ZWNJ؛ دهد نشان ZWNJ؛ دهنده بی ZWNJ؛ اعتمادی مردم به سیاست ZWNJ؛ های بانک مرکزی است.

موسایی به اظهار نظر رئیس ZWNJ؛ کل بانک مرکزی و وزیر امور اقتصادی و دارایی پیش از نوروژ اشاره کرد و گفت: قبل از ایام نوروژ و در روزهای پایانی سال 96 نرخ ارز روند رشد را پیش گرفت، اما به جای کنترل بازار مقامات تنها به صحبت اکتفا کردند و از مردم می ZWNJ؛ خواستند وارد بازار ارز نشوند. اگر قرار است سرمایه ZWNJ؛ های مردم وارد بازار ارز نشود باید سیاست اتخاذ مالیات بر فعالیت ZWNJ؛ های دلالی به صورت جدی پیگیری شود.

دبی گوش به فرمان آمریکا

مسعود دانشمند، دبیر کل خانه اقتصاد ایران به دلایل گرانی اشاره کرد و گفت: اشتباهات ورود و خروج بانک مرکزی به بازار ارز، مشکلات و تحریم ZWNJ؛ های بانکی، عضو نبودن ایران در گروه ویژه اقدام مالی (FATF) و در اختیار نداشتن نقدینگی ارزی از مهم ZWNJ؛ ترین عوامل گرانی دلار است.

دانشمند در اختیار نداشتن نقدینگی ارزی برای کنترل بازار را مهم ZWNJ؛ ترین عامل گرانی دلار دانست و افزود: اکنون بانک مرکزی در حساب ارزی خود پول زیادی در اختیار دارد، اما هیچ کشوری این ارز را در اختیار ایران قرار نمی ZWNJ؛ دهد و همین موضوع باعث شده مشکلاتی در این بازار به وجود بیاید. از سوی دیگر باید توجه داشت ایران هنوز عضو FATF نیست و از نگاه کشورهای غربی همکاری با بانک ZWNJ؛ های ایران می ZWNJ؛ تواند مشکلاتی برای آنها به وجود بیاورد.

دبیرکل خانه اقتصاد ایران اقدامات بانک مرکزی برای کنترل بازار ارز را ناکافی دانست و تصریح کرد: وقتی قیمت دلار روند افزایشی به خود گرفت بانک مرکزی قیمت مداخله ZWNJ؛ ای را تغییر داد و با در اختیار گذاشتن دلار به صرافی ZWNJ؛ های منتخب، دلار به دست مردم می ZWNJ؛ رسید، اما همین عرضه قطره ZWNJ؛ چکانی قطع و باعث افزایش قیمت دلار در بازار ایران شد. به نظر می ZWNJ؛ رسد در این شرایط بانک مرکزی یا نباید مداخله کند یا به صورت مستمر به رصد امور بپردازد.

این کارشناس اقتصادی ادامه داد: مجرای اصلی تأمین ارز به کشورمان بازار دبی بود، اما اکنون بسته ZWNJ؛ شده است. بانک مرکزی پول در حساب خود دارد اما این پول امکان نقد شوندهی ندارد.

وی به راهکاری برای کنترل بازار ارز پرداخت و گفت: در این شرایط بهتر است به جای عرضه فیزیکی ارز اقدام به عرضه کارت اعتباری ارزی کنیم که مسافران به جای حمل پول نقد از کارت ZWNJ؛ های اعتباری بین ZWNJ؛ المللی بهره ببرند.

لزوم اصلاحات تیم اقتصادی دولت

دکتر مهدی پازوکی، عضو هیأت علمی دانشگاه علامه طباطبایی به خبرنگار ما گفت: تیم اقتصاد کلان دولت باید تغییر کند و از افرادی بهره ZWNJ؛ گیری شود که از مسئولان فعلی بسیار متخصص ZWNJ؛ تر و پویاتر هستند. هرچه تغییر تیم اقتصادی دولت به تعویق بیفتد کشور هزینه ZWNJ؛ های بیشتری باید بپردازد.

وی افزود: افزایش قیمت دلار به سیستم اقتصادی ایران باز می ZWNJ؛ گردد و نقدینگی هزار و 500 هزار میلیارد تومانی وارد هر بازاری شود می ZWNJ؛ تواند خانمان ZWNJ؛ سوز باشد. هدایت نقدینگی به سمت بازارهای تولیدی می ZWNJ؛ تواند یک اقدام پسندیده در کشور باشد، اما فعالیت ZWNJ؛ های دولت در این زمینه با ناکامی همراه است. پازوکی به دشمنی کشورهای غربی از جمله آمریکا با ایران اشاره کرد و گفت: با این که آنها هر روز برای اقتصاد ایران برنامه ZWNJ؛ ریزی می ZWNJ؛ کنند تا اشکالاتی را به وجود آورند ایران در زمینه دیپلماسی اقتصادی بسیار ضعیف عمل می ZWNJ؛ کند. بهتر بود در زمانی که رئیس ZWNJ؛ جمهور آمریکا علیه ایران مشغول اتخاذ سیاست ZWNJ؛ هایی بود، ایران خود را به اتحادیه اروپا از جمله فرانسه و آلمان نزدیک می ZWNJ؛ کرد. فرانسه به دلیل این که عضو شورای امنیت است و آلمان به این منظور که قدرت اول اقتصادی اتحادیه اروپاست.

دلار، سیف و کرباسیان را به مجلس کشاند

در پی گرانی دلار و ثبت رکوردهای بازار آزاد، مجلس از وزیر امور اقتصادی و دارایی و رئیس‌‌کل بانک مرکزی دعوت کرده برای ارائه توضیحات به بهارستان بروند.

تشدید تلاطم‌ ارزی در بازار و البته ثبت رکوردهای بالای قیمتی برای ارزهای مهم از جمله دلار در سال جدید موجب شده بار دیگر بازار ارز و سایر بازارهای مهم اقتصادی که فعالیتشان با ارز مرتبط است، ناآرام شوند.

این ناآرامی‌ها موجب شد تا مجلس هم وارد عمل شود و از مسئولان سؤال کند که چرا در ماه‌های اخیر بانک مرکزی توان مدیریت بازار را نداشته است؟

بر همین اساس هم بناست امروز دوشنبه، وزیر اقتصاد به همراه رئیس‌کل بانک مرکزی راهی کمیسیون اقتصادی مجلس شوند و به نمایندگان توضیح دهند که چه اتفاقی در بازار ارز رخ داده که این روزها دلار افسارگسیخته و آرامش بازار را به هم زده است.

گفتنی است، نادر قاضی‌پور در نشست علنی یکشنبه 19 فروردین مجلس شورای اسلامی در تذکر شفاهی گفت: جلوی گرانی ارز را بگیرد تا مشکلات حاد اجتماعی، سیاسی و امنیتی حاصل نشود.

علی لاریجانی، رئیس مجلس شورای اسلامی در پاسخ به این تذکر گفت: باید حساسیت لازمی در این زمینه وجود داشته باشد، البته کمیسیون اقتصادی مجلس نیز در این زمینه مامور شده و در اولین فرصت یعنی دوشنبه هفته جاری نشستی را با وزیر اقتصاد و رئیس‌کل بانک مرکزی برگزار خواهد کرد.

وی با بیان این‌که باید کمیسیون اقتصادی گزارشی از نشست مذکور به صحن علنی مجلس ارائه کند، افزود: ما نیز از مسئولان دعوت خواهیم کرد تا در خصوص علت گرانی‌های ارز و نحوه کنترل آن به نمایندگان توضیح دهند.

قیمت دلار که چند ماهی است نجومی‌شده و هر روز و بعضا هر ساعت رکورد جدیدی را به ثبت می‌رساند دیروز از 5400 تومان عبور کرد.

افزایش قیمت دلار موجب شده قیمت سکه نیز رشد چشمگیری داشته باشد؛ افزایش قیمت سکه در حالی است که بانک مرکزی شنبه این هفته 15 هزار قطعه سکه از طریق حراج وارد بازار کرد. ولی افزایش عرضه هم ظاهرا نتوانسته مانع افزایش قیمت سکه شود.

<http://press.jamejamonline.ir/Newspreview/3247722201099417692>